

FERDINAND EBNER (1882. – 1931.)

SADRŽAJ

1. ŽIVOT I DJELA

1. ŽIVOT I DJELA

Oko 1916. Ebner je dospio do odlučnog prihvaćanja kršćanske vjere te je u tom duhu njegova misao, izražena samo fragmentarno, dobila svoje usmjerenje. Kierkegaardovo djelo *Bolest na smrt* postalo mu je pomoćnim sredstvom protiv onog načina mišljenja koje se teoretizirajući gubilo u objektivnim strukturama bitka, umjesto rasvjetljujućeg egzistiranja.

Najznačajnije Ebnerovo djelo već svojim naslovom želi iskazati raspoloženje i sadržaj do kojega je njemu stalo: *Das Wort und die geistigen Realitäten. Pneumatologische Fragmente*. Ebneru je ishodišna točka osamljeno svjesno svoje egzistencije i svoga smisla nedostatno Ja. Otkriće je tek Ti, živi događaj riječi pred k sebi dolazećoj samosvijesti praizvorne realnosti. Ebner svoje otkriće kontrastira s potezima suvremenog, postkartezijskog mentaliteta prema kojem je realno ovisilo samo o pretpostavkama nekoga Ja koje se na taj način u svojoj realnosti posreduje, dok samo ne pronalazi nikakvu realnost. To je »san duha« a buđenje iz toga je otkriće, da je Ja samo zbog toga duhovna realnost, jer živi iz svijesti obdarenja s jezikom. Ja je bitno povezan s nekim drugim Ti. Ja je već uvijek bio neki Ti nekog drugog Ja, konačno Božanskog Ja. Slično kao i Buber, ali i prije Buber, Ebner je rekao da se Boga može pronaći samo kao Ti. Time je dano i to da se Bog ne smije tražiti bez ljudskoga Ti. Konekventno, Ebner pokušava drugačije nego Buber, postaviti molitvu za temeljnu egzistencijalnu formu.

Odnos ljudskog Ja i božanskog Ti uključuje u sebi elemente koji se ne nalaze u drugim odnosima. A da je odnos s Bogom kao s jednim Ti bitan za čovjeka, slijedi iz analize samoga ljudskog jezika ili govora. Govor se pak izvorno ne može svesti na čovjeka; on traži Boga. Bog je dao čovjeku sposobnost da govori. Bog je stvarao govoreći i stvarajući je govorio, uputio je čovjeku riječ i time ga poziva da mu da odgovor. S druge se strane čovjek nalazi u stanju nastajanja; on nastaje u pokretu, zamahu ili gibanju prema nekom Ti. Iz te činjenice slijedi i duhovnost čovjeka. Susret se ljudskog Ja i božanskog Ti ne ostvaruje u praznom prostoru nego u prostoru drugoga čovjeka. Drugi, ukoliko je osobno biće, na isti se način odnosi prema Božanskom Ti kao što se odnosim i Ja. I upravo taj isti način odnosa prema Božanskom Ti uvjetuje mogućnost da moj odnos s drugim bude odnos prave ljubavi.

Teme koje su Ebnera još zaokupljale bile su prije svega odnos između muža i žene, pitanje radnika, rat, Crkva. Na čisto je osobni način ponovno otkrio egzistencijalno- filozofski

impuls i prvi je u ovom stoljeću izgovorio temeljne postavke dijaloške filozofije.

Istina, on nije doradio ovu svoju zamisao, ali je dao poticaja drugima. Na njegovim je idejama izgradio svoj dijaloško-teološki personalizam protestantski teolog i mislilac Emil Brunner.